

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 26. новембар 2011. године

Предмети бр. 154/09 и 155/09

Биљана РАДОВАНОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 26. новембра 2011. године,
уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Обе жалбе су уложене 13. априла 2009. године и уписане су 30. априла 2009. године.
2. Дана 23. децембра 2009. године, Комисија је од жалиоца затражила додатне информације у вези са обема жалбама. Међутим, није добијен никакав одговор.
1. Дана 19. априла 2010. године, Комисија је одлучила да споји ова два предмета сходно правилу 20 свог Пословника.
2. Дана 12. маја 2010. године, Комисија је поново упутила жалиоцу захтев за додатне информације. Комисија је примила одговор жалиоца 17. јуна 2010. године.

3. Дана 19. априла 2011. године, Комисија је проследила ове две жалбе Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост предмета.
4. Дана 31. маја 2011. године, УНМИК је доставио свој одговор.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

3. Жалилац је кћер гђе Зорке Радовановић и г. Милорада Радовановића.
4. Жалилац наводи да су њени родитељи отети из своје куће у месту Осек Хиља, у општини Ђаковица, јуна 1999. године и одведени у непознатом правцу од стране чланова Ослободилачке војске Косова (ОВК). Њихова кућа је наводно опљачкана и спаљена.
5. Жалилац наводи да је нестанак њених родитеља пријављен КФОР-у, Међународном комитету Црвеног крста, полицији УНМИК-а, Окружном јавном тужилаштву у Пећи, канцеларији међународног тужиоца у Приштини и Међународном трибуналу за бившу Југославију.
6. Жалилац такође наводи да је њена породица добила информацију да су гђа и г. Радовановић убијени од стране чланова ОВК и да су њихова тела враћена у породичну кућу, запаљена са кућом, а затим закопана у дворишту. Према наводима жалиоца, ова информација је прослеђена УНМИК-у, са захтевом за проверу њене тачности, што није учињено.
7. У сваком случају, до данас се не зна где се налазе гђа и г. Радовановић.
8. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета које су поседовали Одељење правде и полиција УНМИК-а предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБЕ

9. Жалилац се жали на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи нестанак њених родитеља. Она се такође жали на душевну бол и патњу, које су јој наводно проузроковане овом ситуацијом.
10. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалилац указује, тим редоследом, на повреду права својих родитеља на живот, загарантованог чланом 2 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), као и на повреду свог права у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3 ЕКЉП.

IV. ПРАВО

11. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмете, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

Наводно кршење члана 2 ЕКЉП

12. Жалилац се жали, у суштини, на недостатак адекватне кривичне истраге у вези са нестанком својих родитеља.
13. У својим коментарима, СПГС нема примедби на прихватљивост овог дела жалби.
14. Комисија је мишљења да жалбе везане за члан 2 ЕКЉП покрећу озбиљна чињенична и правна питања чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
15. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

Наводно кршење члана 3 ЕКЉП

16. Жалилац наводи душевну бол и патњу које су јој проузроковане околностима везаним за нестанак њених родитеља.
17. У својим коментарима СПГС тврди да, иако жалилац наводи да је претрпела душевну бол и патњу због поменутог нестанка, не постоје изричито наводи да је одговор УНМИК-а на нестанак гђе и г. Радовановића проузроковао тај страх и патњу. Због тога је овај део жалби неприхватљив као очигледно неоснован.
18. Комисија се позива на судску праксу Европског суда за људска права која се тиче питања да ли се чланови породице нестале особе могу сматрати жртвама поступања које је супротно члану 3 ЕКЉП којим се забрањује нечовечно поступање. Европски суд прихвата такву могућност, што зависи од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Суд даље сматра да „у пресудне елементе спадају непосредност крвног сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о несталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестао, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је предочена“ (видети нпр. Европски суд за људска права (ЕСЉП) (Велико веће), *Чакићи против Турске*, бр. 23657/94, пресуда од 8. јула 1999., § 98, *ЕКЉП*, 1999-IV; ЕСЉП (Велико веће), *Кипар против Турске*, бр. 25781/94, пресуда од 10. маја 2001., § 156, *ЕКЉП*, 2001-IV; ЕСЉП, *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда од 18. јуна 2002., § 358; ЕСЉП, *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда од 27. јула 2006., § 139; видети такође Саветодавна комисија за људска права, *Здравковић*, бр. 46/08, одлука од 17. априла 2009., § 41).

19. Комисија сматра да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЈП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу.
20. Комисија је мишљења да овај део жалби покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалби није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и одбацује приговор који је уложио СПГС.
21. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалби био проглашен неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБЕ ПРИХВАТЉИВИМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући